

ע"פ 56021/09/14 - רשות שדות התעופה בישראל, בשם המערער - עו"ד חיה ארמן ועו"ד גריגורי דנוביץ ואח'... נגד ועד הנדסאים, טכנאים ומהנדסים ברשות שדות התעופה בישראל, מיכאל וידל, בשם המשיב - עו ואח'...

בית הדין הארצי לעבודה
הנשיא יגאל פליטמן

עפ"ס 56021-09-14

המערער

רשות שדות התעופה בישראל

המשיב

ועד הנדסאים, טכנאים וממהנדסים ברשות שדות התעופה בישראל

משיב פורמאלי

מיכאל וידל

בשם המערער - עו"ד חיה ארמן ועו"ד גריגורי דנוביץ

בשם המשיב - עו"ד פולינה רשף ועו"ד נועה בר שיר

בשם המשיב הפורמאלי - לא הוגשה תגובה

פסק דין

הנשיא יגאל פליטמן

1. לפניי ערעור על החלטתו של בית הדין האזורי בתל אביב-יפו (השופטת אופירה דגן-טוכמכר ונציגות הציבור גב' אורית הרצוג וגב' הילנה ערד שטיינברך; סע"ש 24656-07-14, החלטה מתוקנת ניתנה ביום 15.9.2014; להלן - **החלטת האזורי**), שלא לפסול עצמו מלדון בבקשת המשיב למתן סעדים זמניים, ובתביעה העיקרית שהגיש המשיב במסגרת ההליך שלפניו.

הרקע העובדתי והשתלשלות ההליך בבית הדין האזורי

2. עניינו של ההליך המתנהל בבית הדין האזורי הוא במכרז למינוי סמנכ"ל מינהל וארגון במערער, רשות שדות התעופה (להלן - **הרשות**).
3. המשיב הפורמאלי (להלן - **מר וידל**) ממלא כיום את המשרה בפועל, לאחר שנבחר לתפקיד במכרז פומבי שהתקיים לפני כשנתיים.
4. זכיותו של מר וידל במכרז בוטלה, בהתאם לפסק דינו של בית הדין האזורי מיום 18.8.2013 (השופטת דגית ויסמן; סע"ש 41459-10-12). באותו פסק דין נקבע כי מר וידל עומד בתנאי הסף למשרה, אולם יש לבטל את זכיותו במכרז, לנוכח פגמים שנמצאו בהליך. שני הצדדים ערערו על פסק הדין, ובדין שהתקיים לפני בית הדין

עמוד 1

הארצי ביום 25.3.2014 (ע"ע 35617-09-13), הודיעו הצדדים כי הם חוזרים בהם מערעוריהם. בפסק הדין הארצי נקבע כדלקמן:

"כל צד יחזור בו מערעורו ולאור זאת, פסק דינו של בית הדין קמא המבטל את המכרז לאיוש משרת סמנכ"ל מנהל וארגון ברשות שדות התעופה - יישאר על כנו. לאור זאת, יתקיים מכרז חדש ולמען הסר ספק, תקופת כהונתו של מר וידל לא תיחשב לעניין הוותק המוכח הדרוש למילוי אותה משרה."

כמו כן הובהר, כי עד לסיום הליכי המכרז החדש, ימשיך מר וידל לכהן בתפקיד.

5. לאור פסק הדין הארצי פורסם המכרז החדש, שבמסגרתו הציגו את מועמדותם למשרה 90 מועמדים, ביניהם גם מר וידל.

6. ביום 13.7.2014 הגיש המשיב (להלן - **הוועד**) בקשה למתן הסעדים הזמניים הבאים: צו זמני המורה לרשות לקדם לאלתר את הליכי מיון המועמדים במכרז החדש; צו זמני המורה לרשות לסיים את העסקתו של מר וידל; צו זמני המורה לרשות לסיים את הליכי המכרז החדש תוך חודש ימים לכל היותר; צו זמני המורה כי המכרז החדש יתקיים במעורבות ובפיקוח נציבות שירות המדינה; צו זמני המורה לרשות למסור לוועד ולבית הדין דיווחים שוטפים על התקדמות הליכי המכרז. בו ביום הגיש הוועד גם את תביעתו העיקרית, בה התבקשו סעדים קבועים דומים.

7. ביום 24.7.2014 התקיים דיון בבקשה לסעדים הזמניים, לפני כב' השופטת איצקוביץ.

8. ביום 10.8.2014 הגיש הוועד בקשה נוספת למתן סעדים זמניים דחופים, ובהם בקשה לגילוי מסמכים, הקפאת המכרז ל-7 ימים לאחר גילוי המסמכים, והוצאת מר וידל לחופשה. טענות הוועד בבקשה זו, נגעו להליך המיון הראשוני של המועמדים במכרז החדש, אשר בוצע על ידי ועדת מיון שמונתה לצורך העניין. הוועדה מצאה כי רק 38 מועמדים עומדים בתנאי הסף. הוועדה קבעה קריטריונים לצורך סינון המועמדים שעמדו בתנאי הסף, ומצאה כי רק 15 מבין המועמדים שעמדו בתנאי הסף עומדים גם בקריטריונים שקבעה ועדת המיון הראשוני באופן מלא, וקיבלו ציון מקסימלי. לפיכך, לשלב המיון השני (מרכז הערכה), הופנו רק 15 מהמועמדים. הוועד טען, כי נפלו פגמים בהליך המיון הראשוני, הן בהרכב ועדת המיון, והן בקריטריונים שנקבעו ובאופן יישומם. בתצהירו של יו"ר הוועד, מר אבי ניסנבאום, שצורף לבקשה, נטען כי הובא לידיעתו של מר ניסנבאום כי המכרז נתפר על מנת לבחור במר וידל למשרה, וזאת על רקע קרבתו לשר הממונה על הרשות. מר ניסנבאום הצהיר כי פנו אליו מועמדים שטענו כי מועמדותם נפסלה על אף שעמדו בתנאי הסף. עוד טען, כי הובאו לידיעתו ידיעות על לחץ שהופעל על סמנכ"לים ברשות כי עליהם להשתתף בוועדת הבחירה ולבחור במר וידל, וכן כי הוצגו בפניו ידיעות בדבר מעורבות של וידל בהליכי סינון המועמדים.

9. נוכח יציאתה של כב' השופטת איצקוביץ לחופשה, הועבר התיק לכב' השופטת אופירה דגן טוכמכר, שהייתה באותה עת שופט תורן. בהחלטת השופטת מיום 11.8.2014 נקבעה הבקשה לדיון ביום 17.8.2014. בעקבות בקשת דחייה, נדחה מועד הדיון ליום 1.9.2014.

10. בפתח הדיון הציע בית הדין לצדדים, כי קורות החיים של 90 המועמדים למשרה יועברו לעיון באת כוח הוועד בלבד, תוך הסתרת פרטי המועמדים, על מנת שבאת כוח הוועד תודיע לבית הדין אם היא עומדת על טענותיה לגבי הליך סינון המועמדים. לאחר שהרשות התנגדה להצעה, התקיימה שיחה באולם לגבי הצעת בית הדין, שלא לפרוטוקול. תוכנה של שיחה זו הוא מושא הערעור שלפניי.

11. לאחר שהסתיימה השיחה, ביקשה ב"כ הרשות כי השופטת תפסול עצמה מלישב בהמשך הדיון בבקשה ובתיק כולו, וכדלקמן:

"אנו מבקשים פסילה של המותב, הביטויים שנשמעו מפי בית הדין אני סבורה שבכמעט 17 שנות היותי עורכת דין, לא שמעתי. אנו גם לא מסכימים להצעת בית הדין.

בית הדין אמר כמה פעמים שאחד המועמדים מקורב לשר. לאחר מכן בית הדין המשיך ואמר שהוא לא רוצה שהדין הזה יסתיים בלהב 443. בנוסף בית הדין אמר שבית הדין ביטל את המכרז תוך שהוא לוקח בחשבון שהמשיב 2 הוא פעיל ליכוד.

הדברים האלה כל אחד מהם לחוד וכולם יחד מעידים שהמותב הגיע בדעה נעולה שהיא כמובן גם שגויה מבחינה עובדתית, באופן כזה שאינני סבורה שיוכל לעשות את מלאכתו בתיק, אני אומרת את הדברים עם מלוא ההערכה והצער. זו פעם ראשונה שאני נאלצת לפנות בבקשה כזו למותב. הדברים שציטטתי מפי בית הדין נאמרו מספר פעמים ובית הדין אף לא התנצל עליהם ולא ראה לנכון להגיד כי היו כגדר פליטת פה, לכן מבוקשת הבקשה לדון במותב אחר."

12. לאחר שב"כ הוועד התנגדו לפסילת המותב, קבע בית הדין האזורי כזאת:

"איננו רואות כל עילה לפסילת המותב. בית הדין ידון בתיק בלב פתוח ובנפש חפצה. נימוקי ההחלטה ינתנו בנפרד בימים הקרובים. הדין ימשך בבקשה לצו זמני."

13. בסיומו של הדין קבע בית הדין האזורי, בין היתר, כי "ככל שהמשיבה 1 עומדת על טענת הפסלות באופן שמצריך מתן החלטה מנומקת, תודיע על כך לבית הדין בתוך 3 ימים."

14. לאחר שב"כ הרשות עמדה על בקשת הפסלות, נתן בית הדין האזורי את החלטתו (המתוקנת) ביום 15.9.2014, בה קבע כדלקמן:

"בפתח הדין שהתקיים בפנינו ביום 1/9/14 עמדנו על כך שבנסיבות העניין, בשים לב להליכים המשפטיים שכבר היו ולעובדה שמר וידל מכהן בתפקידו למשך תקופה ארוכה (נסיבות שכשלעצמן מעוררות קושי מבחינת השוויון שבין המועמדים במכרז), יתכן שיש הצדקה לקיים בירור מסוים ביחס לטענות הנוגעות להליך המיון הראשוני, בטרם יסתיימו הליכי המכרז.

על רקע האמור, ומתוך ניסיון לייתר הכרעה שיפוטית בטענות העקרוניות שהועלו ביחס להרכב ועדת המיון הראשוני, הקריטריונים שנקבעו ויישומם, בית הדין הציע לצדדים להסכים לכך שקורות החיים של המועמדים שנפסלו יועברו לעיון ב"כ הוועד, ולעיניה בלבד, תוך שהוברר כי ככל שימצא בטפסים מועמד/ת שראוי היה כי י/תעבור את שלב המיון הראשוני, ייבדק העניין מול ב"כ הרשות, על מנת לאפשר את המשך הליכי המכרז לאחר שיובטח כי לא נפסל מועמד שראוי היה לעבור את שלב המיון הראשוני (ודוק, מדובר בשלב "טכני" לכאורה ולכן אין מדובר בהתערבות של ממש בשיקול הדעת).

במהלך הדין המקדמי, שלא לפרוטוקול, בית הדין הצביע בפני הצדדים על הטעמים העומדים ביסוד המלצתו, בנסיבות המיוחדות של העניין, לקיים גילוי מסוים כפי שהוצע.

בית הדין עמד על כך שהמשיב 2 מכהן בפועל במשרה מזה כשנתיים, לאחר שהמכרז בו נבחר למשרה בוטל. בית הדין אף הזכיר את הטענות הקשות שהעלה יו"ר הוועד, כי מדובר במכרז תפור על רקע הזיקה שבין המשיב 2 לשר הממונה על הרשות, ובהקשר זה ציין כי הטענות שמעלה יו"ר הוועד הן טענות חמורות, שכמותן מתבררות לא אחת גם על ידי המשטרה, ולכן ציין כי נדמה שדווקא לנתבעת 1 צריך להיות עניין כי עבודתה של ועדת המיון הראשוני תיבדק ו"תוכשר", על מנת שימנע צל צילו של חשש שמא מועמד ראוי נפסל (ולו מחמת טעות). על רקע האמור הודיעה ב"כ הרשות כי היא מסרבת להצעת בית הדין, וכן הודיעה כי מבקשת כי ראש המותב תפסול עצמה מלישב בדין. ...

לאחר ששבנו ועיינו בכתבי הטענות ובטענות הצדדים, הגענו לכלל דעה כי אין יסוד לבקשה לפסילת

המותב. אנו סבורות כי הבקשה איננה מבססת נסיבות שיש בהן כדי ליצור חשש ממשי למשוא פנים בניהול המשפט ...

אין חולק על כך שבין השנים 2009-2011 כיהן מר וידל כראש המטה של השר ישראל כץ, המכהן כיום כשר התחבורה. די בכך כדי להצביע על זיקה לכאורה בין השר לבין מר וידל, ואין כל פגם בכך שבית הדין שיקף בפני הצדדים את הקושי שמעוררת עובדה זו, תוך שציין כי מדובר לכאורה במועמד המקורב לשר באופן היוצר קושי מבחינת מראית פני הדברים. זאת, בפרט בשים לב למכלול נסיבות העניין לרבות העובדה כי הוא מכהן בתפקיד בפועל, אשר יש בה כשלעצמה משום פגיעה בשוויון בין המועמדים. בית הדין שב והבהיר במהלך הדיון מספר פעמים כי זיקתו של מועמד לשר איננה פוסלת את מועמדותו לתפקיד, ואולם נדמה כי היא מצדיקה הקפדה על כללים של שוויון בין המועמדים במכרז.

על מנת להעמיד דברים על מכונם יובהר כי בית הדין לא חיווה כל דעה ביחס להתאמתו של מר וידל לתפקיד וביחס לטעמים שעומדים ביסוד החלטת ועדת הבחירה דנן. עם זאת, מצא להתייחס ולהצביע על כך שהטענות שמעלה הוועד הן טענות חמורות, מן הסוג שלמרבה הצער מתגלגל לעיתים לחקירת משטרה ולכן, ציין כי לכאורה, גם לרשות צריך להיות עניין להסיר כל חשש שמא מועמדים מתאימים נפסלו בשלב המיון הראשוני, על מנת למנוע כל חשד וחשש.

נדמה כי בהתייחסותו של בית הדין לחומרת הטענות שמרחפות מעל למכרז קלע בית הדין לדעת גדולים, שכן במהלך הדיון גם מנכ"ל הרשות התבטא באמרו כי אם יש ממש בטענות של יו"ר הוועד הרי שהן מצדיקות פניה למשטרה ...

פשיטא כי יש פער ברור בין טענות ועדויות שמועה למיניהן, לבין ראיות של ממש, וחזקה על הצדדים כי הם מודעים לפער זה. עם זאת, משמונחת לפתחו של בית הדין בקשה לגילוי מסמכים, בשים לב למכלול נסיבות העניין, ולחשיבות שנוטה בית הדין לייחס למראית פני הדברים ולסגולותיו המרפאות של אור השמש, אנו סבורות כי היה מקום להציג בפני הצדדים את מכלול נסיבות העניין, על מנת להבהיר את הצעת בית הדין ביחס לגילוי המסמכים. ודוק, בית הדין הבהיר לצדדים במהלך הדיון מספר פעמים כי אין לו כל דעה מוקדמת ביחס לכישוריו של מר וידל או לתקינות הליך הסינון הראשוני, אשר אפשר שלא נפל בו כל דופי.

הדברים שהשמיע בית הדין בפתח הדיון הם בבחינת "שיקוף" של המציאות ושל טענות הצדדים, בניסיון להביא את הצדדים לידי הסכמה אשר תייתר הכרעה שיפוטית לפחות ביחס למחלוקת בדבר גילוי המסמכים, והיא איננה יכולה להוות עילה לפסלות.

יובהר, כי משהתברר כי אין הסכמה בין הצדדים, בית הדין נכון לבחון את כל טענותיה של המשיבה 1 ביחס לבקשה לגילוי מסמכים (כמו גם ביחס לבקשה למתן צו זמני בעניין הליכי הסינון) וזאת בלב פתוח ובנפש חפצה.

בסופו של יום, בית הדין יכריע במחלוקת שבין הצדדים על יסוד הראיות שיובאו לפניו, כאשר אין עליו מורא זולת מורא הדין, והוא מחויב שלא להטות משפט ולא להכיר פנים.

בית הדין אינו רואה כל קושי בכך שימשיך לדון בתיק באופן אובייקטיבי וענייני.

בית הדין חייב את הרשות לשלם את הוצאות הוועד בבקשה בסך 3,000 ש"ח.

הערעור

15. על החלטה זו הגישה הרשות את ערעור הפסלות שלפניי, בו היא טוענת כי האמירות שנאמרו על ידי מותב בית הדין האזורי בדיון מיום 1.9.2014 היו אמירות נחרצות וחמורות, אשר לו סויגו על ידי בית הדין בלכאוריות

הדברים, ובית הדין לא חזר בו מהם בהמשך הדיון, גם לאחר בקשת הפסלות. אמירות חמורות אלו, לדידה של הרשות, מצביעות על עמדתו המוטת והחד צדדית של בית הדין האזורי, אשר ננעלה באופן מגובש וסופי, עוד טרם שהחל הדיון בבקשה, לגבי שאלות עובדתיות ומשפטיות המצויות בלב המחלוקת בין הצדדים בתיק זה, ומעידות על משוא הפנים שגילה בדיון, באופן שאינו מאפשר המשך שבתו בתיק דנן. עוד טענה הרשות, כי בית הדין נמנע מרישום אמירותיו החמורות בפרוטוקול והציג בהחלטתו באופן מרוכך, וכי התבטאויות אלו נשענו על טענות הוועד, טענות שלמעשה כבר נדחו על ידי הרשות, נציבות שירות המדינה, ובפסקי הדין האזורי והארצי בגלגול הקודם של תיק זה. בהקשר זה הסבירה הרשות לגופו של עניין מדוע לדעתה הנחותיו של בית הדין האזורי שעמדו בבסיס אמירותיו, אינן נכונות. כמו כן טענה הרשות, כי בית הדין לא התייחס לכל הטענות שנטענו בבקשת הפסלות. לסיום טענה הרשות כי לא היה מקום לחיבה בהוצאות הוועד בבקשה, שכן הוועד שטח התנגדותו לבקשת הפסלות בעל פה במהלך הדיון בלבד.

16. בתגובתו לערעור הפסלות טען הוועד, כי בקשת הפסלות וערעור זה מהווים ניסיון נוסף של הרשות לנקוט כל צעד שיש בו כדי להביא להמשך כהונתו של מר וידל בתפקיד, יצירת מצב שבו תקצר רשימת המועמדים למכרז החדש, והסתרת מידע וניצול לרעה של הליכי משפט בניסיון להימנע מחשיפת מסמכי המכרז. הוועד טען, כי לא נפל באמירותיו של בית הדין קמא בניסיון להביא את הצדדים לכדי הסכמה שתייתר החלטה שיפוטית בבקשה, כל פגם המצדיק פסילת המותב. כמו כן טען הוועד, כי דין הערעור להידחות על הסף מחמת האיחור בהגשתו, שכן ההחלטה המקורית ניתנה ביום 7.9.2014, ההחלטה המתוקנת ניתנה ביום 15.9.2014, והערעור הוגש רק ביום 23.9.2014.

הכרעה

17. לאחר שנתתי דעתי לטענות הרשות בערעור, לתגובת הוועד, לכלל החומר שהובא לפני ולנסיבות העניין, הגעתי למסקנה כי דין הערעור להידחות. טעמי לכך אבאר להלן.

18. הלכה היא כי "מעצם היותה הבקשה לפסלות שופט בקשה המטילה הצלכבד על שופט אישיותו על מערכת השפיטה, מתחייבות ראיות משמעותיות ולשם הוכחת קיומה של העילת פסלות" (ראו, למשל, עפ"ס 31944-03-12 פנחס מורגנשטיין - בנקה מזרחי המאוחד בע"מ, ניתן ביום 4.4.2012). עילת הפסלות תיבחן באמת מידה אובייקטיבית ואין די בתחושתם של בעלי הדין ובאיכוחם או בהשקפתם הסובייקטיבית (ראו, למשל, עפ"ס 57019-01-11 ליאת חן - בן עליזה חנושות, ניתן ביום 21.2.2011, להלן - עניין ליאת חן). זאת ועוד. ככלל, חזקה היא "כיהושופטה היושב בדיון, מקצועי ומיומן ובידול לבחון את העניינים המובאים בפניו ללא משוא פנים. אף כללהוא, כיינתן משקל רב לעמדת השופט הסבור כי אינו מנוע מלישב בדיון, וערכאת הערעור לא תערב בחוות דעתו שלהשופט הסבור כי בידולנה לאתה הליך באובייקטיביות, אלא במקרים קיצוניים בלבד" (עפ"ס 16943-11-11 חברה ישראלית למובילים בע"מ - אבנר מאירי, ניתן ביום 26.1.2012 והאסמכתאות שם; וראו גם עפ"ס 28458-10-11 עמותת אנואר - אומיימה המחאמיד, ניתן ביום 10.11.2011 והאסמכתאות שם). כך גם במקרה זה, יש ליתן משקל רב לעמדת מותב בית הדין האזורי, לפיה אין מקום לפסילתו, וכי אין מניעה בעיניו להמשיך לדון בתיק באופן אובייקטיבי וענייני.

19. עוד יוזכר, כי הלכה היא כי "ככלל, באמירות לכאוריות במסגרת החלטת ביניים אין כדי ללמד כי דעתו של בית הדין ננעלה, וכי אין בידי מי מהצדדים לשכנע את בית הדין בעניין שבלב המחלוקת בתובענה העיקרית" (ראו, למשל, עניין ליאת חן, וכן עא"ח 14/08 רבקה אהרוני - הנהלת בתי המשפט, ניתן ביום 2.4.2008).

בית הדין קמא הבהיר בהחלטתו, כי אין לו כל דעה מוקדמת ביחס לכישוריו של מר וידל או לתקינות הליך המיון הראשוני, והסביר כי הדברים שהשמיע בפתח הדיון היו ניסיון לשקף לשני הצדדים את המציאות ואת טענות הצדדים, בניסיון להביאם לידי הסכמה אשר תייתר הכרעה שיפוטית, לפחות ביחס למחלוקת לגבי גילוי המסמכים. עוד הבהיר בית הדין בהחלטתו, כי לאחר שהצעתו נדחתה על ידי הרשות, הוא נכון לבחון את כל טענות הרשות בבקשה לגילוי מסמכים ובבקשה לסעדים זמניים, בלב פתוח ובנפש חפצה, וכי בסופו של יום, יכריע במחלוקת שבין הצדדים על יסוד הראיות שיובאו לפניו, כאשר אין עליו מורא זולת מורא הדין, והוא מחויב שלא להטות משפט ולא להכיר פנים.

20. נוכח האמור, ואף אם לא היה מקום להתבטאויות בית הדין במהלך הדיון, כפי שפורטו בפרוטוקול הדיון מפי ב"כ הרשות ובערעור, לא מצאתי מתקיימות נסיבות אובייקטיביות המעלות חשש ממשי לקיומו של משוא פנים מצד בית הדין האזורי, משנסיבות המקרה אינן באות בגדר המקרים החריגים שבהם ערכאת הערעור תתערב בחוות דעתו של השופט הסבור כי בידו לנהל את ההליך באובייקטיביות.

21. נוכח תוצאת הדברים, לא מצאתי מקום להידרש לטענות הוועד בדבר האיחור בהגשת הערעור.

22. **סוף דבר** - הערעור נדחה. נוכח דחיית הערעור לאחר קבלת תגובת הוועד, ומתוך שנלקחו בחשבון טענות הרשות לעניין זה, יכסו ההוצאות שהוטלו על הרשות בהחלטת בית הדין האזורי גם את הוצאות הליך הערעור.

ניתן היום, כ"ו תשרי התשע"ה (20 אוקטובר 2014), בהיעדר הצדדים ויישלח אליהם.

הנשיא יגאל פליטמן

54678313

5129371

54678313